

Nr 123

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående godkännande av ändringar i konventionen angående upprättandet av Europeiska frihandelssammanslutningen, m. m.; given Stockholms slott den 29 april 1966.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars utlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

Gunnar Lange

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen hemställs om bemyndigande för Kungl. Maj:t att godkänna ändringar i konventionen angående upprättandet av Europeiska frihandelssammanslutningen (EFTA) avseende rätt för medlemsländerna i EFTA att vägra områdesbehandling i tullhänseende för varor som åtnjutit tullrestitution i det medlemsland där varorna senast bearbetats. Denna rätt föreslås att gälla även gentemot Finland.

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 29 april 1966.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, KLING, EDENMAN, JOHANSSON, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GUSTAFSSON.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för handelsdepartementet, statsrådet Lange, fråga om *godkännande av ändringar i konventionen angående upprättandet av Europeiska frihandelsammanslutningen (EFTA), m. m.*, och anför.

Inledning

Frågan om Sveriges anslutning till konventionen angående upprättandet av EFTA förelades riksdagen genom proposition till 1960 års riksdag (prop. 1960: 25). Sedan riksdagen bifallit propositionen (UU 2; rskr 140) godkände Kungl. Maj:t den 1 april 1960 konventionen. Denna ratificerades därefter av samtliga signatärstater den 3 maj 1960, då den trädde i kraft (SFS 1960: 198). I samband med riksdagens godkännande av nämnda proposition erhöll Kungl. Maj:t bl. a. bemyndigande att godkänna sådana ändringar i konventionen, vilka icke krävde författningsändring av beskaffenhet att påkalla riksdagens medverkan.

En överenskommelse om Finlands association till frihandelssammanslutningen undertecknades i Helsingfors den 27 mars 1961. Sedan Finland och EFTA-konventionens signatärstater — för Sveriges del med stöd av riksdagens beslut (prop. 1961: 149, UU 6; rskr 256) — ratificerat överenskommelsen (FINEFTA), trädde densamma i kraft den 26 juni 1961 (SFS 1961: 410).

I EFTA-konventionens *artikel 7* behandlas frågan om tullrestitution. Enligt artikeln skall fr. o. m. den 1 januari 1970 anspråk på områdesbehandling icke kunna göras för vara som är tillverkad av importerat material, för vilket tull återbetalts eller befrielse från tull medgivits i medlemsstat där varan undergått de produktionsprocesser som utgör grunden för anspråk på områdesbehandling. Vara som eljest uppfyller kraven för områdesbe-

handling förlorar sålunda denna förmån om tullrestitution medgivits i produktionslandet. Liknande bestämmelser gäller även i fråga om varor av de slag som anges i bilagorna D och E. Bilaga D omfattar sådana jordbruksvaror som inte berörs av konventionens regler om tullavveckling. Bilaga E avser på motsvarande sätt olika fiskeprodukter. I paragraf 16 i tillämpnings- och tolkningsreglerna till konventionen (motsvarar paragraf 22 i Record of Understanding) har särskilda bestämmelser intagits bl. a. rörande fett och oljor av fisk och havsdäggdjur (Brysselnomenklatur nr 15.04).

Vilka regler, som skulle tillämpas under övergångstiden, skulle bestämmas av EFTA:s råd. År 1961 beslöt rådet att tullrestitution utan att påverka områdesbehandlingen skulle kunna medges till den dag då den allmänna tullsänkningen nått 50-procentsnivån, dock i alla händelser åtminstone till den 1 januari 1964. Kungl. Maj:t godkände detta beslut den 17 november 1961.

Vid EFTA:s ministermöte i Lissabon i maj 1963 beslöts att undersöka konsekvenserna av ett beslut att vägra områdesbehandling i tullhänseende för varor, som åtnjuter tullrestitution i något EFTA-land. Vidare beslöts att de regler som skall gälla i fråga om tullrestitution efter den 1 januari 1967 dvs. sedan tullavvecklingen helt genomförts, skulle fastställas före utgången av år 1965. Slutligen förklarade alla delegationer sig beredda att godta det beslut i restitutionsfrågan som svarade mot majoritetens önskemål.

EFTA-rådets utredningar

EFTA-rådet uppdrog åt två permanenta kommittéer — tullkommittén och handelsexportkommittén — att utreda frågan om områdesbehandling trots tullrestitution. I slutet av år 1964 lade kommittéerna fram sina rapporter i frågan.

Tullkommittén hade särskilt till uppgift att utreda vilka ändringar av EFTA-konventionen och av import- och exportkontrollen som skulle bli nödvändiga därest beslut fattades om att avskaffa den dubbla förmånen av tullrestitution och områdesbehandling i handeln mellan EFTA-länderna. Kommittén anser att om rätten till områdesbehandling trots tullrestitution, allmänt betecknad som tullrestitutionsrätten, avskaffas måste artikel 7 i konventionen ändras eftersom den är utformad som ett medgivande och icke som en skyldighet för medlemsländerna att vägra EFTA-behandling för varor som åtnjuter visst slag av tullrestitution. En sådan ändring är också motiverad av det förhållandet att artikel 7 hänvisar till restitution som åtnjuts i alla medlemsstater där sådana produktionsprocesser utförts.

I fråga om ursprungsbevis inom EFTA åligger det den siste producenten att visa att varan tillverkats på sådant sätt att åberopat ursprungskriterium

uppfylls. I fråga om restitution skall däremot enligt kommittén fastställas att tullrestitution icke åtnjuts eller kommer att åtnjutas i varans sista produktionsland. Problemet försvåras av att restitution för viss vara stundom kan åtnjutas av mer än ett företag.

Den efterkontroll som tullmyndigheter i exportlandet kan anmodas vidta försvåras därigenom att myndigheterna måste grunda undersökningen på en deklaration av visst företag att restitution icke åtnjuts eller kommer att åtnjutas i exportlandet. Eftersom deklarationen är anbringad på en faktura eller en särskild blankett, i båda fallen utan direkt anknytning till något tulldokument i exportlandet, måste myndigheterna i exportlandet i första hand basera sin kontroll på uppgifter som framgår av de förstnämnda dokumenten. Det förhållandet att de flesta EFTA-länderna praktiskt taget helt underlåter exportkontroll av varor för vilka restitution inte begärs anser kommittén öppna möjligheter för exportörer att lämna falska deklARATIONER.

Kommittén pekar också på frågan hur importlandets myndigheter skall förfara i fråga om dels efterdebitering av tull, dels krav om rättsliga åtgärder mot deklaranter i det fall då exportlandets myndigheter inte kan lämna absolut bindande besked att restitution inte åtnjuts.

Tullkommittén framhåller slutligen att krav på nya deklARATIONER och regler för områdesbehandling skulle öka riskerna för missförstånd och möjligheterna till misstag. Antalet formaliteter i handelsutbytet mellan EFTA-länderna skulle också tillta. Dessa nackdelar för importörer, exportörer och myndigheter är en oundviklig konsekvens av att avskaffa restitutionsmöjligheterna i sådana fall då områdesbehandling åtnjuts.

Handelsexpertkommittén framhåller att rätten till tullrestitution gynnar exportindustrin i förhållande till hemmamarknadsindustrin som tillverkar material, som ingår i exportvaran. Om restitutionsrätten bibehålls kommer varje exportör att kunna exportera på basis av tullfritt material från tredje land, under det att industrierna i importlandet får konkurrera på basis av tullbelagt sådant material. Man får därför på längre sikt räkna med ett tryck från hemmamarknadsindustrin att sänka tullen på råvaror och halvfabrikat till noll — dvs. till den nivå som konkurrerande EFTA-industrier arbetar med. Om däremot restitutionsrätten avskaffas kan också krav uppkomma om sänkta tullar men då från exportörernas sida och till en nivå motsvarande huvudkonkurrenternas tullnivå för material.

Den praktiska betydelsen av ett beslut att avskaffa eller behålla restitutionsrätten anser kommittén svår att ange. För hela EFTA-området uppskattar kommittén att tullrestitutionen under år 1962 uppgick till ca 75 milj. kr. varav för Sverige ca 22 milj. kr. Som jämförelse anges att det totala tullbortfallet i EFTA beräknas uppgå till ca 1 500 milj. kronor. I förhållande till exportens storlek till övriga EFTA-länder ger Österrike relativt sett den högsta restitutionen, nämligen 1,9 %. För Portugal uppgår restitutio-

nen till 1,6 %, för Storbritannien till 0,1 % och för de skandinaviska länderna och Schweiz till 0,4—0,8 %. Det låga procenttalet för Storbritannien förklaras av att i Storbritannien restitution för industrivaror endast ges i speciella fall. Tullrestitutionen är av stor betydelse framhåller kommittén bl. a. för textil- och konfektionsvaror i alla länder utom Storbritannien samt för radio- och TV-apparater i Danmark, Norge och Sverige.

Enligt kommittén finns i ett frihandelsområde alltid tendenser till snedvridning av handeln. Det är möjligt att farhågorna därför överdrevs när EFTA-konventionen utarbetades. Hur förhållandet blir när tullavtrappningen är helt genomförd är emellertid ännu osäkert. Att bibehålla tullrestitutionsrätten anses öka riskerna för snedvridning. Restitution till förmån för exportindustrin motsvaras nämligen i princip av ett negativt tullskydd för den del av produktionen som går till hemmamarknaden. Kommittén har i sammanhanget pekat på den extra risk för snedvridning som ligger i att EFTA-länderna har låga tullar jämfört med Europeiska Ekonomiska Gemenskapen (EEC), Amerikas förenta stater och Japan på sådana områden där överproduktion förekommer periodiskt, t. ex. beträffande vissa kemikalier, syntetfibrer, järn och stål. Om restitutionsrätten bibehålls blir det därför enligt kommittén nödvändigt se över EFTA-konventionens ursprungsregler.

Om rätten till tullrestitution avskaffas torde detta komma att leda till att exportindustrierna flyttar över sina inköp till EFTA-länder för att få tillgång till tullfritt material. Eftersom företagen troligen vill undvika alltför stor spridning av inköpen kommer detta att gälla även material till annan produktion än den som exporteras till EFTA-land. Den reella handelspolitiska effekten kan därför bli större än vad som direkt föranleds av restitutionsbeloppet.

Beträffande de administrativa svårigheter som påtalats av tullkommittén framhåller handelsexpertkommittén att det är ogörligt konstruera ett system som innebär full säkerhet och att tullkommittén övervärderat dessa svårigheter.

Yttranden över EFTA-rådets utredningar

Innan tull- och handelsexpertkommittéernas rapporter behandlades i EFTA-rådet, inhämtades yttrande från kommerskollegium, statskontoret, generaltullstyrelsen, kontrollstyrelsen, riksskattenämnden, jordbruksnämnden, handelskamrarnas nämnd, Sveriges industriförbund, Svensk industriförening, Sveriges hantverks- och industriorganisation, Sveriges allmänna exportförening och Sveriges grossistförbund. Därjämte hade Kemikontoret, Konfektionsindustriföreningen, Mekanförbundet och Textilrådet yttrat sig.

Kommerskollegium framhåller att utgångspunkten vid bedömningen om

tullrestitutionsrätten skall bibehållas i EFTA måste vara att EFTA vid utgången av år 1966 kommer att vara en praktiskt taget tullfri marknad. Skälet till att EFTA konstruerades som ett frihandelsområde var att medlemsländerna därigenom fick bibehålla sin tullautonomi. Det enda teoretiskt-ekonomiska argumentet för att tullrestitution skulle tillåtas i ett frihandelsområde är att denna rätt utgör en del av medlemsländernas tullautonomi. I och med att varje land har rätt att sänka sin tull på en viss vara till noll skulle en sådan rätt föreligga även om nedsättningen skedde partiellt, dvs. för sådana produkter som används till exportvaror. Enligt kollegium finns det emellertid ingen anledning varför ett EFTA-land skulle acceptera både att avveckla sitt tullskydd och att godta att övriga medlemsländers export till landet främjas genom tullrestitution i hemlandet. Tullautonomin inom EFTA är inte obegränsad.

Om restitutionsrätten avskaffas i och med att tullarna slopas i EFTA kan företag, som producerar färdigvaror, komma att flytta över sina inköp av råvaror och halvfabrikat till EFTA-länderna. Restitutionsbeloppen, som totalt inom EFTA utgör 75 mkr och för Sveriges del drygt 20 mkr, ger endast uttryck för tullbördans storlek och är därför i sammanhanget av mindre värde för att bedöma omfattningen av sådana överflyttningar. Den ekonomiska effekten räknad i varumängd kan enligt kollegium väntas bli mångfaldigt större.

Enligt kommerskollegium är det av särskild vikt att ursprungsreglerna ej skärps. Eftersom vissa länder vid utformningen av dessa regler utgått från att restitutionsrätten skall upphöra kan krav från deras sida på en skärpning av ursprungsreglerna väntas om restitutionsrätten bibehålls.

Avskaffas restitutionsrätten samtidigt som den sista 20-procentiga tull-sänkningen genomförs kommer enligt kommerskollegium någon prisstegring i en varas slutpris inte att märkas annat än i rena undantagsfallet.

Beträffande de administrativa frågorna anser kommerskollegium att exportören, om restitutionsrätten avskaffas, i normalfallet endast får obetydligt ökade svårigheter. Det är även svårt att se att några särskilda svårigheter uppstår för importörerna. Nya regler om tullrestitution bör kunna utformas så att en smidig tillämpning möjliggörs. Sålunda måste bl. a. exportörernas beviskyldighet närmare definieras liksom de bevis som skall godtas av tullmyndigheterna.

Mot bakgrund av vad sålunda anförts finner kommerskollegium det oriktigt att — av den orsaken att det skulle kunna uppkomma administrativa svårigheter — upprätthålla ett system som både är principiellt felaktigt och medför negativa konsekvenser för EFTA-samarbetet.

Det till kommerskollegium knutna handelspolitiska rådet har lämnat yttrandet utan erinran med undantag av ledamoten Kördel.

Kommerskollegiums inställning delas i princip av *Sveriges industriförbund, Svensk industriförening, Sveriges Mekanförbund, Textilrådet och Kemikontoret.*

Konfektionsindustriföreningen framhåller att därest ett bibehållande av restitutionsrätten och ett upprätthållande och ytterligare liberalisering av de nuvarande ursprungsreglerna icke kan förenas, är föreningen beredd att offra restitutionsrätten, men detta sker i så fall under uttryckligt förbehåll för att ursprungsreglerna och möjligheterna till deras ytterligare liberalisering icke trädes för när.

Generaltullstyrelsen framhåller att tullrestitutionens värdemässiga omfattning i förhållande till det avskaffade tullskyddet i EFTA-länderna i ett större sammanhang synes vara av relativt begränsad betydelse. Därför bör särskilt avseende tillmätas den omständigheten att det vid bibehållen restitutionsrätt ofta blir mindre fördelaktigt att producera för hemmamarknaden än för export inom EFTA. Frånsett att detta rent allmänt framstår som onaturligt, kan därigenom skapas tendenser till en produktionsstruktur inom EFTA som medför onödigt höga kostnader för transporter inom området.

Generaltullstyrelsen anser att tullkommitténs rapport utgör ett starkt vittnesbörd om att restitutionsfrågan ur administrativ synpunkt är av ytterst invecklad natur. Härtill bidrar förutom frågans multilaterala karaktär den omständigheten att de olika medlemsstaterna inbördes tillämpar restitutionsregler, som avviker från varandra.

För Sveriges del kommer därest tullrestitution förbjuds i EFTA dock en del förfaranden som allmänt benämns restitution, t. ex. handelsrestitution, övervägande delen av varvsindustrirestitutionen och den särskilda restitutionen, att fortfarande tillåtas. Detta förhållande som självfallet måste verka förvirrande kommer sannolikt att ge anledning till många felaktigheter. Även med den komplettering som tullkommittén föreslagit i denna fråga kvarstår de administrativa olägenheterna. Detta anses icke heller kunna läggas tillräta genom ändring av konventionstexten.

Beträffande de administrativa svårigheter, som uppkommer om tullrestitutionsrätten avskaffas, framhåller generaltullstyrelsen att det kan sättas ifråga om medlemsländerna är beredda att välvilligt behandla varor för vilka ett klart besked inte kunnat lämnas om att restitution inte åtnjuts. Detta torde inte bli fallet utan exportörerna löper risker på grund av eventuella, ännu helt okända brister i fråga om myndigheternas möjlighet till uttömmande kontroll. I Sverige kan endast ett system med icke certifierade deklarationer komma i fråga. Enligt generaltullstyrelsen bör närmare undersökas vilka åtgärder som erfordras för att tullverket skall kunna tillfredsställande fullgöra sina åligganden med avseende på efterkontrollen av restitutionsdeklarationerna. Inom tullverket torde enligt generaltullstyrelsen erforderliga grundförutsättningar föreligga för att tillgodose de krav på efterhandskontroll som kan komma att riktas mot verket. Handläggningen av dessa ärenden blir dock mycket betungande. Om gjorda beräkningar håller skulle en avveckling av restitutionsförfarandet emellertid inte behöva medföra några för varuförseln störande arrangemang.

Generaltullstyrelsen sammanfattar sitt yttrande på följande sätt.

Syftet med stadgandet i artikel 7 torde vara att förhindra uppkomsten av s. k. snedvridning eller andra störningar i handeln inom EFTA. Såsom inledningsvis berörts, kan restitutionsrättens bibehållande medföra risk för viss snedvridning av handeln. Emellertid föreligger en sådan risk även om rätten avskaffas beroende på att tullarna inom frihandelsområdet icke ha harmoniserats. Det torde ligga i sakens natur, att beräkningar av de handelspolitiska återverkningarna med nödvändighet måste ligga på det teoretiska planet. Hur utfallet i verkligheten blir, kan icke med någon större grad av noggrannhet förutsägas. Styrelsen vill emellertid i sammanhanget framhålla, att en mer betydande inverkan på handeln än vad avskaffandet av restitutionsrätten innebär kan uppkomma i de skilda länderna genom åtgärder av ekonomisk-politisk art eller genom kostnadsutvecklingen. Vad gäller den med restitutionsrättens bibehållande förknippade risken för snedvridningar i handeln, torde den under alla förhållanden knappast kunna bli särskilt framträdande. Den inom EFTA sammanlagt uppburna restitutionen representerar nämligen värdemässigt sett en alltför ringa del av totalexporten medlemsstaterna emellan.

Däremot kan bestämt förutsägas, att till följd av en restitutionsavveckling allvarliga olägenheter av administrativ art måste uppstå för såväl de olika medlemsstaternas tullmyndigheter som för näringslivet. I ett skede då en snäv hushållning med personella och materiella resurser eftersträvas för att uppnå en optimal produktionsinsats synes en dylik utveckling beklaglig. Styrelsen bedömer dessa olägenheter så allvarliga, att styrelsen för sin del anser sig böra bestämt avråda från att restitutionsrätten inom EFTA avskaffas.

I princip delas generaltullstyrelsens uppfattning av *handelskamrarnas nämnd*, *Sveriges hantverks- och industriorganisation* samt *Sveriges grossistförbund*.

Statens jordbruksnämnd framhåller i sitt yttrande att restitutionsfrågan är av begränsad betydelse för det varuområde nämnden har att bevaka. Emellertid aktualiserar ett beslut att upphäva restitutionsrätten ett undantag för sådana varor som ingår i bilagorna D och E till EFTA-konventionen. I många fall föreligger en väsentlig skillnad mellan de inhemska prisnivåerna för jordbruksråvaror i olika EFTA-länder vilket kan skapa särskilda konkurrensproblem. I länder med en hög hemmaprisnivå kan svårigheterna för industrin framträda inte enbart när det gäller att möta konkurrensen från färdigprodukter som importeras från länder med lägre prisnivåer utan också vid konkurrens med dessa på exportmarknaden. De problem som uppkommer för Sveriges del har för en del varor lösts genom att vederbörande industri får tillgång till sina viktigare råvaror till världsmarknadspris. Starka skäl föreligger således för att frågan om restitutionsmöjligheten för material i bilagorna D och E tills vidare hålles öppen.

Jordbruksnämnden erinrar också om de inom EFTA pågående diskussionerna om prisutjämning på jordbruksråvaror. Nämnden anser det vara direkt olämpligt att i restitutionsfrågan träffa avgöranden som föregriper ett ställningstagande på prisutjämningsområdet.

Sveriges allmänna exportförening anser, mot bakgrund av de kontakter föreningen haft med enskilda branscher och företag, det inte vara möjligt att avväga de skilda intressen som finns i restitutionsfrågan. I dagens läge råder osäkerhet om inriktningen av det framtida EFTA-samarbetet liksom om EFTA-ländernas förhållanden till tredje land. Det anses därför inte nu lämpligt att fatta beslut i restitutionsfrågan. Föreningen framhåller vidare att ett bibehållande av restitutionsrätten skulle bidra till att öka varuutbytet av mer förädlade produkter i EFTA. De rent praktiska konsekvenser som kan följa av ett avskaffande av restitutionsrätten anses väsentliga. Tullkommitténs utredning visar att risk föreligger för en besvärande komplicerande av EFTA:s formalitetskomplex. Denna komplicerande torde till övervägande del drabba EFTA-ländernas tulladministration men även direkt träffa exportföretagen. I många fall är redan nu problemen med ursprungsbevisning betungande för exportföretagen och en ytterligare belastning i formalitetshänseende kan därför få karaktären av ett exporthinder. Föreningen är mot denna bakgrund närmast benägen tillstyrka att tullrestitutionsrätten bibehålls. Skulle emellertid denna rätt avskaffas fäster föreningen stor vikt vid att tillfredsställande garantier skapas för att de praktiska återverkningarna av beslutet inte kommer att utgöra ett sådant hinder för handeln att det motverkar de fördelar som restitutionsrättens avskaffande totalt sett väntas medföra.

EFTA-rådets behandling av restitutionsfrågan

Efter långvariga diskussioner inom EFTA:s råd togs restitutionsfrågan upp vid ministermötet i Köpenhamn den 28 och den 29 oktober 1965. Från svensk sida framhölls att den för närvarande gällande dubbla förmånen av att samtidigt få områdesbehandling och tullrestitution borde upphöra när tullarna tagits bort för handeln mellan EFTA-länderna. Från denna regel borde dock tas undan de varor, som finns uppförda på konventionens bilagor D och E, och sådana fetter som avses i paragraf 16 i tillämpnings- och tolkningsreglerna till konventionen. För att förhindra osäkerhet rörande den framtida ordningen borde näringslivet få åtminstone tolv månaders förvarning om de regler som skall gälla inom EFTA efter övergångstidens slut.

Vid ministermötet fattades följande principbeslut, som för Sveriges del biträdades med förbehåll för riksdagens godkännande.

Fr. o. m. den 31 december 1966 äger medlemsstat vägra att för områdesbehandling i tullhänseende godta vara som åtnjutit tullrestitution i samband med export från medlemsland där varan bearbetats. I praktiken skall tullrestitution dock icke tillåtas i handeln mellan medlemsländerna. Undantag från denna regel må endast göras i särskilt exceptionella fall samt i fråga om resgodis, emballage för transport eller lagring av varor och material för

tillverkning av sådant emballage samt försändelser av mindre värde (högst 400 kronor).

För vissa finska, norska och portugisiska varor, som är underkastade långsammare tullavveckling än övriga EFTA-varor skall rätten till tullrestitution upphöra då tullavvecklingen för dessa varor helt genomförts.

I fråga om de jordbruks- och fiskevaror, som är förtecknade i bilagorna D och E till konventionen, samt de varor, som avses i paragraf 16 i tillämpnings- och tolkningsreglerna till konventionen och som använts vid tillverkning av exportvaror, beslöts att uppskjuta frågan om undantag från förbudet att lämna tullrestitution i avvaktan på resultatet av vissa utredningar. Dessa skall behandla de problem som uppstår för vissa länder på grund av prisolikheter för jordbruksråvaror vilka ingår som material i varor för vilka tullarna avvecklas i enlighet med EFTA-konventionen.

Ministermötet uppdrog slutligen åt EFTA:s tullkommitté att före den 30 juni 1966 lägga fram förslag till nya reviderade ursprungsblanketter. Kommittén skall också överväga om andra åtgärder är nödvändiga för att restitutionsbeslutet skall kunna tillämpas fr. o. m. den 31 december 1966 på ett tillfredsställande sätt utan att onödiga formaliteter uppstår för EFTA-handeln.

Ministermötets principbeslut har den 22 april 1966 formaliserats av EFTArådet. De ändringar av EFTA-konventionen som föranleds därav torde få fogas som *bilaga* till statsrådsprotokollet i detta ärende.

Förhandlingarna om undantag för vissa jordbruks- och fiskevaror som ingår i exportvaror har gett till resultat att — utan att detta påverkar möjligheten till områdesbehandling — tullrestitution får medges för kondenserad mjölk, mjöl, vissa vegetabiliska fetter, socker och glukos. Sverige medgavs dessutom rätt att till och med den 30 juni 1967 medge tullrestitution för vissa fetter och oljor av fisk och havsdäggdjur (Brysselnomenklaturnummer 15.04) som ingår i exportvaror. Samtidigt beslöts att undantagslistan skall överses.

Genom särskilt beslut den 22 april 1966 av det för medlemsstaterna i EFTA och Finland gemensamma rådet har förbudet att ge områdesbehandling i samband med tullrestitution utsträckts att gälla även handeln mellan EFTA-länderna och Finland.

Departementschefen

Frågan om rätt till områdesbehandling i ett frihandelsområde av varor för vilka tullrestitution åtnjutits behandlades redan vid de s. k. Paris-förhandlingarna år 1957 om att upprätta ett frihandelsområde, som skulle omfatta alla OEEC-länder. Ehuru förhandlingarna aldrig slutfördes var ut-

gångsläget att tullrestitution inte skulle vara tillåten inom området. När sedermera EFTA bildades intog alla medlemsstaterna den ståndpunkten att tullrestitution inte fick förekomma sedan tullarna helt avvecklats i handeln mellan medlemsstaterna. Därefter har vid olika tillfällen inom EFTA diskuterats förslag om att den s. k. dubbla förmånen av tullrestitution och områdesbehandling skulle upphöra långt tidigare. Bl. a. har behandlats ett svenskt förslag om att gradvis avskaffa restitutionen i takt med tullavvecklingen.

Sveriges anslutning till EFTA skedde bl. a. för att bidra till att upprätta en betydande tullfri europeisk marknad och minska handelshindren för svenska exportprodukter. För denna tullfria marknad valdes frihandelsområdets konstruktion och inte en lösning med en tullunion. Detta berodde på att länderna inom ett frihandelsområde i princip har tullautonomi och att denna frihet till egen tullpolitik under vissa omständigheter kan vara en fördel. Inom EFTA finns såväl länder med låga tullar, såsom Sverige och Danmark, som länder med höga tullar, exempelvis Storbritannien och Österrike. Med den inskränkning som föranleds av bestämmelserna i EFTA-konventionens artikel 5 i fråga om snedvridning av handeln har varje EFTA-land rätt att föra sin egen tullpolitik gentemot utomstående länder.

Tullrestitutionen berör i Sverige praktiskt taget alla exportvaror. Hur mycket av den i Sverige utbetalade tullrestitutionen som avser export till övriga EFTA-länder kan inte direkt utläsas ur handelsstatistiken. En uppskattning ger emellertid vid handen att restitutionsbeloppen under senare år för denna del av Sveriges export årligen uppgått till ca 25 milj. kr. Restitutionen varierar givetvis för olika varor och varugrupper. Som exempel kan nämnas följande beräkningar av de genomsnittliga restitutionsbeloppen i procent av exportvärdena: kemiska produkter, exklusive plast, 2,0 %, gummi, läder och plast 0,7 %, papper och pappersmassa, exklusive restitution av jordbruksavgifter, 0,02 %, textilvaror, exklusive konfektionsvaror, 1,8 %, järn- och stålvaror 0,2 %, maskiner och transportmedel 0,7 %, varav för bilar 2,8 %.

Remissinstanserna har särskilt berört frågan om de administrativa svårigheter som skulle kunna uppkomma därest det nuvarande systemet att samtidigt tillåta tullrestitution och områdesbehandling upphörde. Naturligtvis kommer ett förbud mot områdesbehandling av varor för vilka restitution åtnjuts att medföra ändrade rutiner och föreskrifter samt i någon mån även ökat arbete för såväl tullmyndigheter som importörer och exportörer. Merarbetet torde dock i regel bli obetydligt.

Mot bakgrund av det anförda fann jag att Sverige vid förhandlingarna vid ministermötet i Köpenhamn borde verka för att ett beslut fattades — för Sveriges del med förbehåll för riksdagens godkännande — om att fr. o. m. den 31 december 1966 områdesbehandling i tullhänseende enligt EFTA-

konventionen i regel inte skall medges vid införsel av varor för vilka tullrestitution åtnjutits.

Vid ministermötet stöddes den svenska inställningen av de övriga nordiska länderna och Storbritannien. Eftersom alla medlemsländer vid ministermötet i Lissabon år 1963 förklarade sig beredda att godta majoritetens uppfattning kom beslutet att följa den svenska inställningen. Beslutet omfattar inte fiskala tullar. Det omfattar ej heller resgoods, varusändningar av mindre värde eller ytteremballage. Vidare gäller beslutet inte sådan vara för vilken Finland, Norge och Portugal tidigare erhållit undantag från tull-avvecklingsbestämmelserna.

Frågan huruvida jordbruksvaror och fisk enligt bilagorna D och E till EFTA-konventionen samt fett och oljor av fisk och havsdäggdjur skall undantas från tillämpningen av de nya bestämmelserna har varit föremål för vidare förhandlingar. Dessa förhandlingar har lett till att undantag medgetts från den allmänna regeln om att inte tillåta EFTA-behandling för sådana varor för vilka tullrestitution åtnjutits. Undantaget avser kondenserad mjölk, mjöl, vissa vegetabiliska fetter, socker och glukos. Beträffande vissa animaliska fetter och oljor (hänförliga till Brysselnummernummer 15.04) gavs Sverige rätt att fram till den 1 juli 1967 lämna tullrestitution utan att detta påverkar områdesbehandlingen. De problem som kan uppstå i detta sammanhang när rätten till restitution upphör torde få ägnas uppmärksamhet vid övervägandena rörande ett nytt system för reglering av priserna på jordbruksprodukter.

Enligt särskilt beslut av FINEFTA-rådet skall tullrestitutionsbeslutet gälla även i förhållande till Finland.

Genomförandet av tullrestitutionsbeslutet innebär för Sveriges del att de författningar som reglerar tullbehandlingen av EFTA-varor och annan därmed sammanhängande lagstiftning bör ändras i vissa avseenden. Särskild proposition i ämnet kommer senare att anmälas av chefen för finansdepartementet.

Lagen den 27 april 1962 (nr 120) om straff i vissa fall för oriktig ursprungsdeklaration m. m. torde vidare böra kompletteras på sådant sätt att den blir tillämplig även i fall, då oriktig restitutionsdeklaration avgetts uppsåtligt eller av grov oaktsamhet. Denna fråga bör emellertid övervägas närmare och bör underställas riksdagen vid ett senare tillfälle.

Vad slutligen beträffar de nya ursprungsblanketter och föreskrifter i anslutning till ändringarna i EFTA-konventionen som kommer att utarbetas kan bestämmelser härom meddelas av Kungl. Maj:t.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

godkänna de ändringar i konventionen angående upp-
rättandet av Europeiska frihandelssammanslutningen samt
i överenskommelsen om Finlands association till frihandels-
sammanslutningen som jag nu angett.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med in-
stämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt
förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen
skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till
detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Rolf Orrsten

Föreslagen lydelse av artikel 7 i och bilaga B till EFTA-konventionen

Article 7

Drawback

1. Subject to the provisions of this Article and of Annex B, each Member State may, on and after 31st December 1966, refuse to accept as eligible for Area tariff treatment goods in relation to which drawback is claimed or made use of in connection with their exportation from the Member State in the territory of which the goods have undergone the last process of production.

2. Provisions necessary for the administration and effective application of this Article are contained in Annex B.

3. The Council may decide to amend the provisions of this Article or of Annex B, and may decide that further or different provisions relating to drawback shall be applied either generally or to certain goods or in certain circumstances.

4. In applying this Article each Member State shall accord the same treatment to imports from the territories of all Member States.

5. For the purposes of this Article and of Annex B:

(a) "drawback" means any arrangement, including temporary duty-free admission, for the refund or remission of all or part of the duties applicable to imported materials, provided that the arrangement, expressly or in effect, allows such refund or remission if goods are exported but not if they are retained for home use;

(b) "remission" includes exemp-

Artikel 7

Tullrestitution

1. I enlighet med bestämmelserna i denna artikel och i bilaga B må varje medlemsstat från och med den 31 december 1966 vägra att för områdesbehandling i tullhänseende godtaga varor för vilka tullrestitution begäres eller utnyttjas i samband med utförseln från den medlemsstat inom vars område varorna ha undergått den sista produktionsprocessen.

2. Erforderliga bestämmelser för den praktiska tillämpningen av denna artikel återfinnas i bilaga B.

3. Rådet må besluta att ändra bestämmelserna i denna artikel och i bilaga B och må besluta att ytterligare eller andra bestämmelser i fråga om tullrestitution skola tillämpas antingen generellt eller för vissa varor eller under vissa omständigheter.

4. Vid tillämpningen av denna artikel skall varje medlemsstat medgiva samma behandling av import från alla medlemsstaters områden.

5. Vid tillämpningen av denna artikel och av bilaga B skall

a) med »tullrestitution» förstås varje anordning, inbegripet temporär tullfrihet, för återbetalning eller efterskänkande, helt eller delvis, av tullar å importerat material under förutsättning att anordningen, vare sig föreskrift därom lämnats eller ej, medger sådan återbetalning eller sådant efterskänkande om varor exporteras men icke om de användas för inhemsk förbrukning;

b) i »efterskänkande» inbegripas

tion from duties for materials brought into free ports, free zones or other places which have similar customs privileges; and

(c) "duties" means customs duties and any other charges with equivalent effect imposed on imported materials, except the non-protective element in such duties or charges.

tullbefrielse för material, som införes till frihamnar, frizoner eller andra platser med liknande tullförmåner; och

c) med »tullar» förstås tullar och andra avgifter med motsvarande verkan som uttagas för importerat material med undantag av icke protektionistiska element i sådana tullar eller avgifter.

ANNEX B

Rules relating to the eligibility of goods for Area tariff treatment

For the purpose of determining the eligibility for Area tariff treatment of goods under Articles 4 and 7, the following Rules shall apply.

Rule 1. Interpretative Provisions

6. "Produced" and "a process of production" include the application of any operation or process, with the exception of any operation or process which consists only of one or more of the following:

Rule 7. Treatment of packing

1. Where for the purposes of assessing customs duties a Member State treats goods separately from their packing, it may also, in respect of its imports from the territory of another Member State, determine separately the eligibility for Area tariff treatment of such packing.

2. Where paragraph 1 of this Rule is not applied, packing shall be considered as forming a whole with the goods and

(a) no part of any packing required for their transport or storage shall be considered as having been imported from outside the Area, when determining the origin of the goods as a whole; and

BILAGA B

Regler rörande varors områdesbehandling i tullhänseende

Vid bestämmandet av huruvida varor skola anses berättigade till områdesbehandling i tullhänseende enligt artiklarna 4 och 7 gälla följande regler.

Regel 1. Förklarande bestämmelser

6. Begreppen »producerats» och »produktionsprocess» inbegripa varje slags förfarande eller process med undantag av sådant förfarande eller sådan process, som endast består i

Regel 7. Behandling av emballage

1. I fall då en medlemsstat tulltaxerar en vara och dess emballage var för sig må den, i fråga om import från annan medlemsstats område, bestämma särskilt huruvida sådant emballage skall anses berättigat till områdesbehandling i tullhänseende.

2. I fall då moment 1 i denna regel icke tillämpas skola emballaget och varan anses utgöra en enhet, och

a) skall vid bestämmandet av ursprung i sådana fall emballage som erfordras för transport eller lagring icke till någon del anses ha importerats till området utifrån; samt

(b) drawback relating to imported packing required for the transport or storage of the goods, or to imported materials for the production of such packing, shall not affect the eligibility of the goods for Area tariff treatment.

3. For the purpose of paragraph 2 of this Rule, packing with which goods are ordinarily sold by retail shall not be regarded as packing required for the transport or storage of goods.

Rule 8. Documentary Evidence

1. A claim that goods shall be accepted as eligible for Area tariff treatment shall be supported by appropriate documentary evidence as to origin, consignment and drawback. The evidence shall consist of either

(a) a declaration completed by the last producer of the goods within the Area, together with a supplementary declaration completed by the exporter in cases where the producer is not himself or by his agent the exporter of the goods; or

2. The exporter may choose either of the forms of evidence referred to in paragraph 1 of this Rule. Nevertheless, the authorities of the country of exportation may require for certain categories of goods that evidence of origin shall be furnished in the form indicated in sub-paragraph (b) of that paragraph. A Member State may require that declarations given in its territory as to drawback shall be certified by its authorities and shall give prior notification to the other Member States of its intention to prescribe such certification not less than 30 days before such requirement comes into operation. Where a Member State has so prescribed, other Member States may refuse to accept declarations which

b) skall tullrestitution, som avser importerat emballage, vilket erfordras för transport eller lagring av varan, eller importerat material för framställning av sådant emballage, icke inverka på varans områdesbehandling i tullhänseende.

3. Vid tillämpningen av moment 2 i denna regel skall emballage, med vilket vara vanligen försäljes i detaljhandeln, icke anses utgöra sådant emballage som erfordras för varas transport eller lagring.

Regel 8. Dokumentation

1. En begäran att varor skola anses berättigade till områdesbehandling i tullhänseende skall styrkas med dokumentation angående ursprung, försändning och tullrestitution. Dokumentationen skall bestå av antingen

a) en deklARATION avgiven av den siste producenten av varorna inom området jämte en kompletterande deklARATION av exportören i de fall då varken producenten själv eller hans agent är exportör av varorna; eller

2. Exportören må välja endera av de i moment 1 i denna regel angivna bevisformerna. Exportlandets myndigheter må likväl för vissa varuslag kräva ursprungsdokumentation enligt punkten b) i moment 1. Medlemsstat må föreskriva att inom dess område utfärdade deklARATIONER angående tullrestitution skola bestyrkas av myndighet och skall underrätta övriga medlemsstater om sin avsikt att utfärda sådana föreskrifter minst 30 dagar före de träda i kraft. I fall då medlemsstat utfärdat sådana föreskrifter, må andra medlemsstater vägra att godtaga deklARATIONER, vilka icke bestyrkts i enlighet med den exporterande medlemsstatens föreskrifter.

have not been certified in accordance with the prescription of the exporting Member State.

6. The Council may decide that further or different provisions concerning evidence as to origin, consignment or drawback shall apply to particular categories of goods or classes of transactions.

Rule 9. Verification

1. The importing Member State may as necessary require further evidence to support any declaration or certificate furnished under Rule 8.

Rule 11. National provisions relating to drawback

1. Each Member State undertakes to make such provisions as may be necessary to enable its appropriate authorities

Either

(a) (i) to issue official certificates that drawback has not been claimed or made use of, in respect of exports from their territory, being the country of last production, of goods claimed to be eligible for Area tariff treatment, and

(ii) to ensure that drawback is not subsequently granted or made use of, in respect of such goods, and

(iii) to comply with a request by another Member State for the verification of such certificates;

or

(b) (i) to comply with a request by another Member State for the verification of declarations issued within their territory that drawback has not been claimed or made use of, in respect of certain goods, and

(ii) to ensure that drawback is not subsequently granted or made use

6. Rådet må besluta, att för vissa varugrupper eller slag av transaktioner ytterligare eller andra bestämmelser skola gälla beträffande dokumentation angående ursprung, försändning eller tullrestitution.

Regel 9. Kontroll

1. Den importerande medlemsstaten må, om så visar sig erforderligt, kräva ytterligare bevisning till styrkande av deklARATION eller certifikat, som lämnats i enlighet med regel 8.

Regel 11. Nationella bestämmelser angående tullrestitution

1. Varje medlemsstat åtager sig att utfärda sådana bestämmelser som må finnas nödvändiga för att möjliggöra för vederbörande myndigheter att
antingen

a) i) utfärda officiella certifikat att tullrestitution icke begärts eller utnyttjats i samband med export från medlemsstatens område av vara, som där undergått den sista produktionsprocessen och som uppgives vara berättigad till områdesbehandling i tullhänseende, och

ii) säkerställa att tullrestitution icke beviljas eller utnyttjas i efterhand i fråga om sådan vara, och

iii) efterkomma begäran från annan medlemsstat om kontroll av sådana certifikat;

eller

b) i) i fråga om deklARATIONER, utfärdade inom medlemsstatens område, efterkomma begäran från annan medlemsstat om kontroll av att tullrestitution icke begärts eller utnyttjats med avseende på viss vara, och

ii) säkerställa att tullrestitution icke beviljas eller utnyttjas i efter-

of, in respect of goods in relation to which any such declaration has been verified.

2. Each Member State shall notify to the Council the provision which it has accordingly made, and, at the request of any other Member State, shall supply information about its application of this Rule.

Rule 12. Exceptions relating to drawback

Notwithstanding any provision of Articles 7 and 21, or of any other Rule of this Annex:

1. Drawback claimed or made use of in connection with exportation from a Member State of goods of the following categories shall not affect their eligibility for Area tariff treatment on their importation into another Member State. Those categories are:

(a) goods, whether in accompanied or unaccompanied baggage, brought in by travellers for their personal use and not for sale (this includes border traffic);

(b) goods not referred to in subparagraph (a) above, which on their importation into a State listed below, are of an f.o.b. export value in the country of exportation not exceeding the equivalent of the following value shown below opposite that Member State, that is to say:

On importation into:

Austria	Ö.S.	2 000
Denmark	D.Kr.	500
Norway	N.Kr.	500
Portugal	Esc.	2 500
Sweden	Sw.Kr.	400
Switzerland	S.Fr.	350
United Kingdom	£	25

2. Drawback claimed or made use of in connection with the exportation

hand beträffande vara för vilken sådan deklaration har kontrollerats.

2. Varje medlemsstat skall meddela rådet de bestämmelser som den i enlighet med dessa regler utfärdat och skall på begäran av annan medlemsstat lämna upplysningar rörande sin tillämpning av denna regel.

Regel 12. Undantag i fråga om tullrestitution

Utän hinder av bestämmelserna i artiklarna 7 och 21 eller i någon annan regel i denna bilaga gälla följande föreskrifter:

1. Tullrestitution som begärts eller utnyttjats i samband med export från medlemsstats område av varor av följande slag skall icke inverka på områdesbehandlingen i tullhänseende vid import till annan medlemsstat, nämligen i vad avser

a) varor, som för personligt bruk och icke i handelssyfte införas av resande (även i gränstrafik) i dennes bagage antingen detta åtföljer den resande eller försändes särskilt;

b) varor, som icke avses i punkten a) ovan, och som vid import till någon nedan angiven stat ha ett exportvärde fob i exportlandet som icke överstiger motvärdet av det belopp som angivits för ifrågavarande medlemsstat¹, nämligen

vid import till:

Österrike	ÖS	2 000
Danmark	DKr	500
Norge	NKr	500
Portugal	Esc.	2 500
Sverige	kr.	400
Schweiz	SFrS	350
Storbritannien och Nordirland	£	25

2. Tullrestitution, som i samband med export av varor begärts eller

¹ Genom särskilt beslut har exportvärdet fob vid import till Finland fastställts till 250 finska mark.

of goods, in respect of such materials of Area origin which on importation into a Member State on and after 31st December 1966 are liable to duty at an EFTA rate and which have been used in the production in that Member State of the exported goods, shall not affect their eligibility for Area tariff treatment on their importation into another Member State.

3. The provisions of Article 7 and, where their context requires, of Annex B, shall apply in relation to drawback in respect of goods made with the use of materials of the kinds mentioned in Annex D or in Annex E. However, drawback claimed or made use of in respect of any of the materials referred to below used in the production of goods shall not affect the eligibility of those goods for Area tariff treatment. The materials referred to are:

Brussels Nomenclature number	Description of materials	Brysselno-menklatur nr	Varuslag
ex 04.02	Milk (other than butter-milk, whey, kephir, yoghurt and similar fermented milk) preserved, concentrated or sweetened	ur 04.02	Mjölk (annan än kärnmjölk, vassle, filmjölk, kefir, yoghurt och annan liknande fermenterad mjölk) konserverad, koncentrerad eller sötd
ex 11.01	Cereal flours (other than oat flour)	ur 11.01	Mjöl av spannmål (annat än havremjöl)
ex 15.07	Fixed vegetable oils, fluid or solid, crude, refined or purified, <i>except</i> oils extracted from olive residues by means of chemicals	ur 15.07	Vegetabiliska fetter och feta oljor, råa, renade eller raffinerade <i>med undantag av</i> oljor, medelst kemikalier utvunna ur återstoder av oliver
17.01	Beet sugar and cane sugar, solid	17.01	Bet- och rörsocker i fast form
ex 17.02	Glucose	ur 17.02	Druvsocker
ex 17.05	Flavoured or coloured glucose	ur 17.05	Druvsocker, försatt med aromämne eller färg

utnyttjats för material med områdesursprung vilket vid import till en medlemsstat fr. o. m. den 31 december 1966 är belagt med EFTA-tull och vilket i denna medlemsstat har använts vid produktionen av de exporterade varorna, skall icke inverka på varornas områdesbehandling i tullhänseende vid import till annan medlemsstat.

3. Bestämmelserna i artikel 7 och i tillämpliga delar i bilaga B skola i fråga om tullrestitution gälla för varor tillverkade med användande av material av de slag som omnämnas i bilaga D eller bilaga E. Tullrestitution som begärts eller utnyttjats för nedan nämnt material vilket använts vid produktion av varor skall emellertid icke inverka på dessa varors områdesbehandling i tullhänseende. Ifrågavarande material är: